

Slutrapport för resebidrag från Märtha, Gunnar och Arvid Bothéns stiftelse ICOM-CC Triennial Conference i Valencia, 18–24 september 2023

Tillsammans med Ann-Marie Mild, konservator på Studio Västsvensk konservering blev det tågfluff till Valencia. Vi möttes i Köpenhamn på eftermiddagen torsdag 14 september och anlände till Barcelona sent fredag kväll. Vi passade på att se katedralen La Seu, Santa Maria del Mar och Picasso-museet innan vi på söndagen fortsatte resan söderut till Valencia. Jag känner mig extra tacksam för bidraget jag fick med tanke på att det blir dyrare att åka tåg än att flyga. Det blev också flera extra övernattningsnätter, men dem har jag inte sökt bidrag för och redovisar dem därför inte här.

Det var min sjätte ICOM-CC-konferens, konserveringsvärldens största. Första dagen sker alltid i plenum med tal från lokala representanter och ICOM-CC:s ordförande, den här treårsperioden har det varit Kate Seymour som jag verkligen beundrar. Ett par huvudtalare brukar vara höjdpunkten och vi blev inte besvikna denna gång när Luis Monreal, en valenciensk historiker som är General Manager för the Aga Khan Trust for Culture, berättade om stora restaureringsprojekt i konfliktzoner. I ett exempel valde man att rusta upp en inomhusmarknad istället för en moské just för att få igång ekonomin. En annan framgångsfaktor var förstås att engagemanget måste vara långvarigt, över många år och längre än politiska mandatperioder eller tidsbegränsade projekt. Det fanns flera exempel på misslyckade "community projects" på grund av just detta (och dålig kommunikation).

Den duktiga amerikanska konservatorn Deborah Hess Norris hyllades av flera talare – hon hade nämligen lyckats säkra sponsring från Bank of America. För första gången vad vi vet fanns huvudsponsorn med i själva konferenslogotypen. Även andra institutioner som Getty och Deffner & Johann fanns med, de hade sponsrat deltagande för konservatorer och studenter som annars inte skulle ha haft råd. En av svenskarna gjorde den korrekta iakttagelsen att Bothén också borde ha sitt namn där uppe – vi var fyra stycken som tack vare underbara fantastiska Bothén-stiftelsen kunde närvara här.

De fyra återstående dagarna ägde rum på campus till Universitat Politècnica de València. Det var roligt att vara tillbaka i studentmiljön igen med låga byggnader, grönytor och kafeterior. Här fanns det alltid fem olika föredrag att välja mellan, man fick gå mellan de fem föredragssalarna och plocka ut presentationer till sitt eget smörgåsbord. Jag tog del av föredrag bland annat inom förebyggande konservering och tyckte det var intressant att man i Danmark försöker registrera nivån eller kvaliteten på alla magasin för att på så sätt kunna hålla koll på var förbättringar behövs och på sikt kunna höja statusen på magasinerna. Sedan är det också roligt att lyssna på föredrag från andra delar av Europa och världen - inspirerande om restaurering av väggmålningar i Monaco, eller konserveringsaktiviteter från Argentina som diskuterade vad som händer med statyer och andra monument som blivit vandaliserade. Är det alltid av intresse att restaurera och konservera dem om anledningen till att de vandaliserats är att de föreställer hjältar från en svunnen tid vars insatser nu omvärderas politiskt och socialt? Men en presentation som verkligen fick mig att sitta på helspänn hette Needlewomen, gender notions, and the occupation of textile conservation av Sarah Scaturro. Hon fokuserade på en doktorsavhandling av Inger Marie von der Lippe från 1985: Profession or occupational culture? An ethnological study of the textile conservators' working conditions at the museums. von der Lippe undersökte textilkonservatorers villkor genom intervjuer. Resultatet som framkom var bland annat att på grund av att det saknades formell utbildning, var textilkonservatorer ofta underbetalda i jämförelse med andra konservatorer och att det fanns en brist på respekt för deras arbete på grund av perceptionen att kvinnor kan ju sy i alla fall - needle women - sytanter. von der Lippe konstaterade även utifrån intervjuerna den spänning som uppstod mellan textilantikvarier (curators) och textilkonservatorer, där de förra ofta var chefer för konserveringsateljéerna trots brist på teknisk kunskap. Vad jag fick veta under föredraget var att SFT - Svenska föreningen för textilkonservering, grundades 1967 på grund av att textilkonservatorerna inte kände sig välkomna i NKFS. Jag tycker att det är intressant att ingen lärare nämnde von der Lippes intressanta avhandling under de tre år jag

studerade i Göteborg. Det är svårt att göra artikeln rättvisa i några korta rader, men jag rekommenderar läsning för den som är intresserad av konserveringshistoria.

Sista dagen var också i plenum. Fastän det var en publik på flera hundra personer, var det unga konservatorer som reste sig upp under fråge- och diskussionsstunderna och sade sitt hjärtas mening om tillgänglighet, inkludering och mångfald. Kate Seymour lyssnade och antecknade, vi får se om det blir några förändringar, till exempel mer simultantolkning, mindre användande av engångsartiklar vid matställena etc.

Det blev en trevlig och lärorik vecka och jag är väldigt tacksam för bidraget jag fick. Jag kommer att sända en artikel till Realia som jag skriver med de övriga Bothén-stipendiaterna Elisabeth Geijer, Ann-Marie Mild och Nina Olivier. Vi tyckte att det blev bäst att samordna och hoppas att ni håller med.

Vänliga hälsningar från Lisa Nilsen